

Vinding Skole

Læsepolitik

Indhold

Tiltag i forhold til læsning, der gælder for hele skolen.....	2
Læsning på hvert klassetrin.....	3
Læsning i børnehaveklassen.....	3
Formål for læsning i børnehaveklassen:.....	3
Læsning i 1. klasse	4
Læsning i 2. klasse	6
Læsning i 3. klasse	6
Læsning i 4. klasse	7
Læsning i 5. klasse	8
Læsning i 6. klasse	9
Læsning i 7. klasse	11
Læsning i 8. klasse	12
Læsning i 9. klasse	13
Ordforklaringsliste	15
Litteratur om læsning	17
Hjemmesider om læsning.....	17
BILAG	18

Tiltag i forhold til læsning, der gælder for hele skolen

Klassekonferencer:

I skoleåret 2010/11 bliver der to læsekonferencer. Første konference bør ligge på et af de tidlige afdelingsmøder. Eleverne gennemgås klassevis med særlig henblik på de elever, der har læsevanskeligheder og har brug for særlige hjælpemidler eller tiltag. Det er dansklæreren, der kommer med udspillet omkring elevernes læseniveau. Faglærerne supplerer. Dansklæreren skriver referat og lægger det i læsekonferencen (N-drev under *lærer*).

I skoleåret 2011/12 deltager læsevejleder på læsekonferencerne.

I slutningen af skoleåret 2010/11 vurderes elevernes læseniveau igen på en fælles læsekonference i afdeling. Kommende faglærere, der ikke er med på afdelingsmøde, må orientere sig i konferencen.

Læsebånd:

Der indføres læsebånd hver morgen fra kl. 8.15 – 8.35. Herefter er der morgensang for de yngste elever. Læsebåndet kører i perioden fra efterårsferien til påskeferien som almindeligt læsebånd og kan fungere som læsebånd i de andre perioder.

Tiden til læsebåndet tages fra de fire første lektioner, som hver afkortes med fem minutter.

Når klassen læser en fagtekst, skal de **læseforståelsesstrategier***, som klassen har lært, anvendes.

Foldere:

Der er udarbejdet foldere til forældre med børn i børnehaveklassen og første klasse. Folderne skal indeholde gode råd til forældrene om, hvordan de kan hjælpe og støtte deres børn i forhold til læsning. Det er vigtigt, at forældrene gøres opmærksomme på, at de har en stor rolle i forhold til deres eget barns læseindlæring. Der skal også være en liste til forældrene med gode idéer til oplæsningsbøger. Dansklæreren anbefales at vise nogle af bøgerne på det første forældremøde i børnehaveklassen og 1. klasse.

Biblioteket:

På biblioteket ordnes letlæsningsbøger i **let-*** og **lustal***, således at det bliver lettere for både lærere og elever at finde de rette bøger.

På udvalgte klassetrin supplerer bibliotekets læseplan i perioder læseundervisningen i klassen (se under ”Faste tiltag” ved de enkelte klassetrin).

Arbejde med forforståelse:

Der gøres en fælles indsats i alle fag i forhold til elevernes forforståelse og læseforståelse. Der etableres samarbejde mellem dansklærere og faglærere omkring en klasse, således at eleverne arbejder med nogenlunde samme teknikker og strategier i alle fag. Det anbefales at arbejde med **læsehuskeliste*** i overbygningen.

Anbefalinger til daglig læsning hjemme på alle klassetrin:

I læsepolitikken gives anbefalinger til mængden af daglig læsning hjemme på alle klassetrin. Dette gøres for at vejlede dansklæreren og for at udligne eventuelle forskelle i klasserne. Det er op til dansklæreren at differentiere lektiemængden og motivere eleverne til læsning. Gode idéer hertil lægges på konferencen på intranettet. Det er vigtigt, at eleverne får læst hver dag for hele tiden at fremme deres læseudvikling.

Læsning på hvert klassetrin

Læsning i børnehaveklassen

Formål for læsning i børnehaveklassen:

- At styrke og udvikle elevernes sproglige færdigheder
- At gøre eleverne sprogligt parate til den fremtidige læse- og sprogindlæring

Mål – trinmål efter børnehaveklassen:

- Har en nogenlunde korrekt udtale og ordstilling
- Har et rimeligt ord- og begrebsforråd
- Sætter pris på en god historie/eventyr
- Er fonologisk opmærksom
- Kan læse sit eget navn
- Kan legelæse
- Kender den korrekte læseretning
- Kender flere bogstavers navne og lyde
- Kan høre et ords begyndelsesbogstav
- Kan skrive sit eget navn
- Kan legeskrive til egne tegninger
- Forstår at skrift kan bruges til noget

Faste tiltag i børnehaveklassen:

Inden skolestart holdes møde med børnehaven om kommende elever, som har sprogstøtte eller sproglige vanskeligheder i børnehaven. Der deltager repræsentanter fra børnehaven, børnehaveklasselædere, skoleleder og evt. tale-hørepedagoger.

Klassens kommende dansklærer deltager i undervisningen i børnehaveklassen to-tre lektioner om ugen.

Der iværksættes ekstra træning i sproglig opmærksomhed på læsekurser til børn, der går børnehaveklassen om.

Aktiviteter

Hjemmene informeres om deres betydning for læseindlæringen og bør opfordres til at læse/billedlæse/stimulere/samtale med deres barn. En folder til forældrene om læsning er udarbejdet på skolen.

Anbefalelsesværdige materialer:

- ”På vej til den første læsning”
- ”Big Books”
- Læse-let bøger
- Læsefidusens bøger
- ”Solstrålebøgerne”

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau: (Kan med fordel bruges til skole-hjem samtalen)

- Eleven har lyst til at læse – kan i et vist omfang pjatte med ord og rim
- Eleven kender begreberne bogstav, ord og sætning
- Eleven kan legeskrive og lidt senere børnestave
- Eleven kan lytte aktivt til oplæsning og fortælling
- Eleven kan genfortælle og selv fortælle historier
- Eleven kan indgå i samtale og dialog
- Eleven forstår sammenhængen mellem skriftens tegn og talens lyd
- Eleven har fået et begyndende kendskab til de tre alfabeter (bogstavernes navn, form og lyd)

Læsning i 1. klasse

Formål for læsning i 1. klasse:

- At styrke og udvikle elevernes sproglige færdigheder
- At give eleverne mulighed for at erfare, at læsning og skrivning kan give oplevelser og viden
- At stimulere elevernes læse- og skrivelyst

Mål for læsning – trinmål efter 1. klasse:

- Kan fortælle et hændelsesforløb uden hjælp
- Kan samtale om tekster, eleven har hørt eller set
- Kan erstatte lytte-/talesituationen med en læse-/skrivesituation
- Kan anvende alfabetet (artikulation, lyd, navn, form)
- Kan skelne mellem vokaler og konsonanter
- Kan opdele lydrette ord i fonemer (enkelte lyde) og stavelser
- Kan finde, tilføje og fjerne forlyd i lydrette ord
- Kan læse enkle tekster med forståelse (lix 5-10)
- Kan skrive små tekster, so m eleven selv kan gengive for andre vha. børnestavning

Faste tiltag

Tidlig læsehjælp på læsekursus iværksættes for elever med behov for det.

Aktiviteter

Der arbejdes med forskellige angrebsteknikker, **lydglidning***, prikke vokaler under og dele i stavelser. Faglig læsning medtænkes.

Anbefalelsesværdige materialer

”Den første læsning”, diverse materialer fra biblioteket og CFU

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau:

- Eleven er ved at tilegne sig læsefærdighed ved læsning af tekster med få ord på hver side, oftest med billeder, som teksten bygger på
- Afkodningen kræver stor opmærksomhed og energi
- Eleven læser kendte ord i tekster ved hjælp af ordbilleder
- Eleven bruger bogstavlyden, ofte det første bogstavs lyd, for at afkode nye ord i teksten, og korrigerer ofte sig selv

-

Anbefalet læsemængde:

Det anbefales, at eleverne læser 15-20 min. hjemme hver dag.

Læsning i 2. klasse

Formål:

- At eleven fortsat har lyst til at læse og skrive
- At eleven kan anvende læsning og skrivning i hverdagen
- At eleven får oplevelsen af, at læsning giver oplevelser
- At eleven bruger læsning til oplysning og information
- At bruge skrift som egentligt kommunikationsmiddel

Mål for læsning – trinmål for 2. klasse:

- Skelne lyde, sætte lyde/bogstaver sammen og læse nye ord
- Læse lette tekster uden hjælp
- Anvende relevante **afkodningsstrategier*** (**lydglidning*** og stavelsesdeling)
- Anvende relevante og brugbare **læsemåder***
- At eleven kan gengive indholdet af en læst eller skrevet tekst
- Finde informationer i forskellige medier
- Anvende børnestavning
- Skrive de små og store trykbogstaver i håndskrift

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau:

- Afkodningen kræver stadig opmærksomhed, og læseren går i stå under afkodning af ukendte ord i den løbende læsning; læsningen er endnu ikke flydende
- For de lidt bedre læsere på dette klassetrin gælder, at de selvstændigt kan læse en ukendt tekst af et vist omfang inden for egen erfaringsverden
- Eleverne er mere bevidste om, at de kan finde oplysninger i teksterne

Aktiviteter

Det er vigtigt, at læsning/skrivning går hånd i hånd. Ligeledes er det meget vigtigt at medtænke læsning i emne- og værkstedsundervisning. Begyndende undervisning i faglig læsning. Træning af **læsestrategier***.

Anbefalet læsemængde:

Det anbefales, at eleverne læser 15-20 min hjemme hver dag.

Læsning i 3. klasse

Formål:

- At eleverne bevarer og fortsat udvikler lysten til at læse og skrive
- At eleverne får oplevelser og tilegner sig viden gennem læsning af forskellige genrer
- At eleverne anvender læsning og skrivning i alle fag og på tværs af fagene
- At eleverne henter inspiration til egen skriftlig og mundtlig formulering fra det, der læses, høres og ses

Mål for læsning – trinmål for 3. klassetrin

- Læse ukendte tekster med stigende hastighed
- Lære at læse for at tilegne sig viden og indsigt
- Begynde at skelne mellem fiktion og fakta
- Forstå en skriftlig arbejdsbeskrivelse i f.eks. dansk- eller matematikbogen
- Læse ukendte tekster med sikkerhed i oplæsning og forståelse
- Anvende det fonematiske princip – lydret stavning
- Stave de almindeligste ord korrekt – de 120 hyppigst anvendte ord
- Anvende skrivning i relevante sammenhænge

Mål for læsning i fagene:**Læsning i de naturvidenskabelige fag (matematik og n/t):**

- Eleverne skal kunne forstå væsentlige ord og begreber indenfor fagenes terminologi

Læsning i de humanistiske fag (historie og kristendomskundskab):

- Eleverne skal kunne forstå væsentlige ord og begreber indenfor fagenes terminologi

Typiske kendetegn for en læser på dette niveau:

- Læseren læser nu flydende og med god forståelse
- Læseren foretrækker typisk **stillelæsning***

Aktiviteter

Undervisning i faglig læsning.

Arbejde med læseforståelse i forhold til både skønlitterære og faglitterære teksttyper.

Anbefalet læsemængde:

Det anbefales, at eleverne læser 20 min. hjemme hver dag.

Læsning i 4. klasse**Formål:**

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At bevare læselysten

Mål for læsning – trinmål for 4. klasse

- Anvende sikre og automatiserede **afkodningsstrategier*** til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster
- Arbejde med læseforståelse – bl.a. forståelse af ord og fagudtryk
- Kende forskellige læseteknikker, f.eks. kunne **orienteringslæse*** og **skærmlæse***

- Lære at bruge stikord
- Tilpasse læsehastighed, præcision og **læsemåde*** til formål, genre og sværhedsgrad
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster med god forståelse
- Læse sig til faglig viden
- Læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner

Mål for læsning i fagene:

Læsning i de naturvidenskabelige fag (matematik og n/t):

- Eleverne skal læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder faglige udtryk
- Eleverne skal læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer

Læsning i de humanistiske fag (historie og kristendomskundskab):

- Eleverne skal have begyndende bevidsthed om deres udbytte af den faglige læsning
- Eleverne skal arbejde med væsentlige ord og begreber indenfor fagenes terminologi

Anbefalet læsemængde:

Det anbefales, at eleverne læser 20 min. hjemme hver dag.

Aktiviteter

- Undervisning i faglig læsning.
- Arbejde med læseforståelse i forhold til både skønlitterære og faglitterære teksttyper.

Læsning i 5. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en aktiv læseindstilling
- At bevare læselysten

Mål for læsning i 5. klasse – trinmål:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål
- Anvende **sikre og automatiserede afkodningsstrategier*** til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige **læseforståelsesstrategier***, f.eks. fra materialet: ”Læs Med”
- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier
- Kende forskellige **læseteknikker***
- Udvikle læsehastighed og tilpasse **læsemåde*** til genre og sværhedsgrad

- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster
- Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
- Repetere søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning

Mål for læsning i fagene: (Se også Fælles Mål for de enkelte fag)

Læsning i de naturvidenskabelige fag: (matematik og n/t):

- Eleverne skal læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som f.eks. indeholder matematikfaglige udtryk
- Eleverne skal læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer

Læsning i de humanistiske fag: (historie og kristendomskundskab):

- Eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion
- Eleverne skal have begyndende bevidsthed om deres udbytte af den faglige læsning
- Eleverne skal arbejde med væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af f.eks. stikord, resumé, referat og tidslinje

Aktiviteter

Arbejde med **læseforståelsesstrategier***, **læseteknikker***, udvikling af læsehastighed og **læsemåde***. **Skærmlæsning***. Materialet ”Læs Med” kan f.eks. anvendes i undervisningen.

Anbefalet læsemængde:

Et godt udgangspunkt vil være 2000-2500 sider i løbet af året.

Læsning i 6. klasse

Formål:

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en aktiv læseindstilling
- At bevare læselysten

Mål for læsning i dansk – fra trinmål for 6. klasse:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål
- Anvende sikre og **automatiserede afkodningsstrategier*** til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige **læseforståelsesstrategier*** – herunder arbejde videre med ”Læs Med”

- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier. Lære mere generel søgning på internettet i samarbejde med biblioteket
- Kende forskellige **læseteknikker***
- Udvikle læsehastighed og tilpasset **læsemåde*** til genre og sværhedsgrad
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
- Læse sig til danskfaglig viden
- Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
- Søge og vælge skøn- og faglitteratur på biblioteket og internettet til egen læsning og opgaveløsning

Mål for læsning i fagene: (Se også ”Fælles Mål for de enkelte fag)

Læsning i de naturvidenskabelige fag: (matematik og n/t):

- Eleverne skal læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som f.eks. indeholder matematikfaglige udtryk
- Eleverne skal læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer
- Eleverne skal arbejde med væsentlige ord og begreber og lære at fastholde det væsentlige i en læst tekst i skriftlig form

Læsning i de humanistiske fag: (historie og kristendomskundskab):

- Eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion
- Eleverne skal være bevidste om deres udbytte af den faglige læsning
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af f.eks. stikord, resumé, referat, tidslinje og **kolonnenotat***

Aktiviteter

Arbejde videre med **læseforståelsesstrategier***, **læseteknikker***, udvikling af læsehastighed og **læsemåde***. **Skærmlæsning***. Materialet ”Læs Med” kan anvendes.

Læsemængde

Et godt udgangspunkt vil være ca. 3000 sider i løbet af året.

Læsning i 7. klasse

Formål for læsning:

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en aktiv læseindstilling
- At bevare læselysten

Mål for læsning i dansk – fra trinmål for 7. klasse:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og kommunikationssituation
- Beherske sikre og **automatiserede afkodningsstrategier*** til læsning af alle tekster
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige **læseforståelsesstrategier*** – herunder kan der f.eks. arbejdes med materialet: ”Læs På”
- Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- Anvende hensigtsmæssige **læseteknikker***
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet
- Læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur i samarbejde med biblioteket til egen læsning og opgaveløsning

Mål for læsning i fagene:

Læsning i de naturvidenskabelige fag: (matematik, geografi, biologi og fysik):

- Eleverne skal læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som f.eks. indeholder matematikfaglige udtryk
- Eleverne skal kunne opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. vha. regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler

Læsning i de humanistiske fag (historie):

- Eleverne skal læse og forstå informationer i faglige tekster
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af f.eks. stikord, resumé, referat, tidslinje og **kolonnenotat***
- Eleverne skal have bevidsthed om deres udbytte af den faglige læsning

Aktiviteter

Arbejde med faglig læsning i samarbejde med dansklæreren og f.eks. systemet ”Læs På”.

Eleverne undervises i fagbøgernes indhold og opbygning. Der arbejdes eksplicit med fagbøgernes opbygning med fokus på: indholdsfortegnelse, registre, overskrifter, illustrationer og billedtekster, bagsideinformationer, faktabokse etc. Det anbefales endvidere, at man i samarbejde med eleverne udvikler en hensigtsmæssig læsestrategi i forhold til fagbøger. **Læsehuskeliste*** kan med fordel introduceres her.

Læsemængde

Et godt udgangspunkt vil være ca. 3000 sider i løbet af året.

Læsning i 8. klasse

Formål for læsning:

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en selvstændig, aktiv læseindstilling
- At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses

Mål for læsning i dansk:

- Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning
- Beherske sikre og **automatiserede afkodningsstrategier*** til læsning af alle tekster
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige **læseforståelsesstrategier*** – herunder kan der f.eks. arbejdes med materialet: ”Læs På”
- Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- Anvende hensigtsmæssige **læseteknikker***
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet
- Læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning

Mål for læsning i fagene:**Læsning i de naturvidenskabelige fag (matematik, geografi, biologi, fysik):**

- Eleverne skal læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som f.eks. indeholder matematikfaglige udtryk
- Eleverne skal kunne opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. vha. regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler

Læsning i de humanistiske fag (historie og kristendomskundskab):

- Eleverne skal kunne forstå og problematisere indholdet i en faglig tekst
- Eleverne skal have bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber indenfor fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst vha. selvvalgt, hensigtsmæssig notat-teknik

Aktiviteter:

Eleverne skal arbejde med at opstille **læseformål*** mere selvstændigt.

Anbefalet læsemængde:

Det anbefales, at eleverne læser ca. 3000 sider i løbet af skoleåret.

Læsning i 9. klasse**Formål for læsning:**

- At konsolidere læsningen ved at eleverne læser meget og læser varierede tekster
- At skabe læsere med en selvstændig, aktiv læseindstilling
- At bevare og udvide læselysten således at flere forskellige genrer læses

Mål for læsning i dansk:

- Læse tekster flydende op med tydelig artikulation og fortolkende betoning
- Beherske sikre og **automatiserede afkodningsstrategier*** til læsning af alle tekster
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige **læseforståelsesstrategier*** – herunder kan der f.eks. arbejdes med materialet: ”Læs På”
- Bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk

- Anvende hensigtsmæssige **læseteknikker***
- Fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- Læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet
- Læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning

Læsning i fagene:

Læsning i de naturvidenskabelige fag (matematik, geografi, biologi, fysik/kemi):

- Eleverne skal læse, forstå og vurdere faglige tekster
- Eleverne skal kunne opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. vha. regneudtryk, tegning, diagrammer, ligninger, funktioner og formler

Læsning i de humanistiske fag (historie, kristendomskundskab, samfundsfag):

- Eleverne skal kunne forstå og problematisere indholdet i en faglig tekst
- Eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- Eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber indenfor fagenes terminologi
- Eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst vha. selvvalgt, hensigtsmæssig notat-teknik

Aktiviteter:

Eleverne arbejder videre med at opstille læseformål mere selvstændigt.

Anbefalet læsemængde:

Det anbefales, at eleverne læser ca. 3000 sider i løbet af skoleåret.

Ordforklaringsliste

- Automatiserede afkodningsstrategier:** Eksempler på forskellige afkodningsstrategier:
Anvende ordets første lyd
”Glide” ind i ordet
Stave /stavelsesdele
Gæt ud fra sammenhængen
Ordbilledlæsning
Automatiserede afkodningsstrategier betyder, at eleven selv ubevidst under læsningen vælger den/de afkodningsstrategier, der er mest hensigtsmæssige.
- Kolonnenotat:** Papiret/hæftet inddeles i to til tre kolonner. Kolonnenotat bruges til forklaring af enkelte ord og figurer og til at holde styr på stikord til et helt kapitel.
- Let- og lustal:** **Lettal:** Et tal, der fortæller, hvor svær en læsetekst er. Lettallet beregnes efter samme princip som lixtal, men der tages højde for flere faktorer – f.eks. om et langt ord går igen mange gange. Lettallet er mest brugbart til de letteste bøger.
Lustal: En kategorisering ud fra elevernes læseudviklingsniveau.
- Lydglidning:** En afkodningsstrategi, hvor man lader den første lyd glide ind i den næste osv. indtil man har det rigtige ord.
- Læseformål:** Det formål man har med at læse teksten.
- Læseforståelsesstrategier:** Forskellige strategier til at få mening ud af det man læser. Læseforståelsesstrategier kan f.eks. være at stille spørgsmål til teksten, at opbygge forforståelsen før læsningen, at opsummere undervejs, at tage notater, at arbejde med ord fra teksten, at drøfte indholdet med andre.
- Læsehuskeliste:** Se bilag.
- Læsemåde:** F.eks. forberedt læsning, højtlesning, stillelæsning, fri selvstændig læsning og skærmlæsning.
- Læseteknikker:** Eksempler på læseteknikker: Skimming, punktlæsning, nærlæsning, orienteringslæsning, skærmlæsning m.fl. Se ”Læs med” og Læs på”.

Orienteringslæse:

At orientere sig i teksten før man læser den. Man kan f.eks. læse indholdsfortegnelse, overskrifter og se på illustrationer og figurer. Se i ”Læs med” og ”Læs på”.

Skærmlæsning:

Den søgende og springende læsemåde man benytter på en computerskærm. Se ”Læs med” og ”Læs på”.

Stillelæsning:

En begynderlæser og en usikker læser har brug for at læse højt for sig selv for at kunne forstå teksten. Stillelæsning er at kunne læse inde i sig selv.

Litteratur om læsning

Elisabeth Arnbak: *Faglig læsning – fra læseproces til læreproces*

Bogen er på lærerbiblioteket.

En grundbog for lærere i faglig læsning. Bogen indeholder både teori og praksis. Arnbak giver en god forklaring på, hvorfor nogle elever har svært ved at forstå det, de læser og mange forslag til, hvordan læreren hjælper eleven fra læseproces til læreproces.

Merete Brudholm: *Læseforståelse – hvorfor og hvordan?*

Bogen er på lærerbiblioteket.

En grundig indføring i læseforståelse og læseforståelsesstrategier, både i forhold til skøn- og faglitteratur.

Gerd Fredheim: *At læse for at lære. En praksisbog i læringsstrategier*

Bogen er på lærerbiblioteket.

En god ”pixi-udgave” af en håndbog i læsestrategier. Der er gode eksempler på, hvordan elever kan organisere og fastholde den viden, de får fra læsning. Bogen er rigtig god i forhold til faglig læsning

Læs med, lærerhæfte

Bogen er på lærerbiblioteket.

Kort lærervejledning til *Læs med* og *Læs på*

Hjemmesider om læsning

Skriveskabeloner

På denne side er der mange, gode skriveskabeloner udviklet af Margit Gade. Skabelonerne henvender sig til læsere fra 1.kl til 9. kl. Skabeloner ligger i word-format, så de kan evt. tilpasses bestemte opgaver og elever.

<http://www.fmb.dk/kompit/skabeloner.htm>

Digitalt tidsskrift om læsning

Her er mange fagartikler om læsning og hjælp til at finde litteratur om specifikke emner som f.eks. læsning og matematik.

<http://www.videnomlaesning.dk/frontpage.aspx>

BILAG

EKSEMPEL PÅ LÆSEHUSKELISTE TIL BRUG I UDSKOLINGEN

Fremgangsmåde ved læsning af faglige tekster

1. a. Orienteringslæsning: Kig på overskrifter, mellemoverskrifter, illustrationer osv. Aktivisering af forhåndsviden.

b: Skim teksten: Forsøg at bestemme teksttype og læseformål – giv et bud på, hvad teksten handler om.
2. Nærlæs nu teksten: Indebærer altid skrivelæsning, ukendte ord slås op, der læses evt. igen (faglæreren kan her vælge at give eleverne en notatteknik).
3. Skriv ned hvad teksten handlede om (fungerer som et slags svar til læseformålet)

Det anbefales, at der er en læsehuskeliste i klassen, som eleverne kan bruge i alle fag.